

BÀI DỰ THI
CUỘC THI BÚA LIỀM VÀNG NĂM 2026
CHỦ ĐỀ: KHI NGƯỜI THẦY TIÊN PHONG TRONG CHUYỂN ĐỔI SỐ VÀ ĐỔI
MỚI SÁNG TẠO

Những năm gần đây, trí tuệ nhân tạo, công nghệ số và nhiều công nghệ mới đang phát triển rất nhanh và có những tác động ngày càng rõ đến mọi mặt của đời sống, từ cách chúng ta làm việc, quản lý, giao tiếp, học tập và tiếp nhận tri thức. Trong bối cảnh đó, Bộ Chính trị đã xác định nhiệm vụ phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia là “đột phá quan trọng hàng đầu”. Nghị quyết số 57-NQ/TW ngày 22/12/2024 cũng nhấn mạnh vai trò của nhân lực chất lượng cao, hạ tầng số, dữ liệu và các công nghệ chiến lược trong quá trình phát triển đất nước.

Đối với giáo dục, yêu cầu đổi mới ấy càng trở nên rõ ràng hơn. Nghị quyết số 71-NQ/TW ngày 22/8/2025 của Bộ Chính trị về đột phá phát triển giáo dục và đào tạo đã đặt ra yêu cầu chuyển đổi số toàn diện, đẩy mạnh ứng dụng công nghệ số, trí tuệ nhân tạo; xây dựng nền tảng giáo dục thông minh; đổi mới phương pháp dạy học, kiểm tra, đánh giá; đồng thời nâng cao năng lực số và năng lực trí tuệ nhân tạo cho người học và đội ngũ nhà giáo.

Những chủ trương ấy, với tôi – một giáo viên, không chỉ nằm trên văn bản. Nó đặt ra một câu hỏi rất cụ thể: “Người giáo viên phải thay đổi như thế nào để công nghệ thực sự giúp học sinh học tốt hơn?”

Công nghệ phải phục vụ mục tiêu giáo dục

Là giáo viên tiểu học, tôi nhận thấy chuyển đổi số trong giáo dục không đơn giản là đưa máy tính, bảng tương tác hay một phần mềm nào đó vào tiết học. Chính vì vậy, trước khi lựa chọn một công cụ công nghệ để đưa vào bài giảng, tôi luôn tự hỏi: “Công cụ này có thực sự giúp học sinh hiểu bài và tiến bộ hơn không?” Bởi công nghệ có thể tạo thêm cơ hội để học sinh tự khám phá, trao đổi và giải quyết vấn đề, cũng có thể giúp tôi theo dõi việc học của học sinh thuận tiện hơn, từ đó có những điều chỉnh phù hợp hơn với từng em. Nhưng tôi luôn quan niệm công nghệ không phải là đích đến cuối cùng. Nếu một tiết học sử dụng rất nhiều thiết bị, phần mềm nhưng học sinh vẫn chưa hiểu bài, chưa biết vận dụng kiến thức thì việc ứng dụng công nghệ cũng chưa tạo ra giá trị thực chất.

Tôi đặc biệt quan tâm đến điều này hơn khi trí tuệ nhân tạo ngày càng phổ biến. AI đem đến cho giáo viên nhiều cơ hội để tìm kiếm ý tưởng, xây dựng học liệu và hỗ trợ công việc chuyên môn. Tuy nhiên, người thầy vẫn phải là người lựa chọn, kiểm chứng và quyết định cách sử dụng. Cùng với đó là trách nhiệm bảo đảm an toàn dữ liệu, tôn trọng bản quyền và

hướng dẫn học sinh sử dụng công nghệ đúng cách, có trách nhiệm. Đây cũng là yêu cầu cần được thực hiện nghiêm túc theo tinh thần của Nghị quyết 57-NQ/TW.

Khi tinh thần đổi mới bắt đầu từ người thầy

Thực tế cho chúng ta thấy, người trực tiếp biến những chủ trương về chuyển đổi số và đổi mới sáng tạo thành hành động cụ thể không ai khác chính là người giáo viên.

Tôi đặc biệt ấn tượng với câu chuyện của cô giáo Lê Thị Hương, giáo viên Trường Tiểu học Trần Nhân Tông, thành phố Đà Nẵng, được giới thiệu trong chuyên mục “Gương điển hình tiên tiến 2025 - Lan tỏa điều tốt đẹp”. Với nền tảng là một kỹ sư công nghệ thông tin, cô đã chủ động đưa công nghệ số, giáo dục STEM và Robotics vào quá trình dạy học. Cô tổ chức các hoạt động trải nghiệm, câu lạc bộ STEM, Robotics, qua đó tạo điều kiện để học sinh rèn luyện tư duy logic, khả năng sáng tạo và kỹ năng giải quyết vấn đề. Không chỉ dừng lại ở đó, cô còn dành thời gian bồi dưỡng những học sinh có năng khiếu về tin học và Robotics. Tháng 1/2026, hai học sinh do cô hướng dẫn đã đại diện Việt Nam tham dự Cuộc thi Robotics Thế giới tại Trung Quốc và đạt 2 Huy chương Vàng cùng 1 Cúp Top 10 thế giới.

Nhìn vào câu chuyện ấy, tôi càng tin tưởng rằng đổi mới giáo dục trước hết cần bắt đầu từ người thầy. Không phải giáo viên nào cũng có nền tảng công nghệ như cô Lê Thị Hương, nhưng mỗi giáo viên đều có thể bắt đầu từ điều gần gũi nhất với công việc của mình.

Trước hết, giáo viên cần thay đổi cách nhìn của mình về công nghệ. Chuyển đổi số không còn là một việc “có thì tốt” mà đang trở thành một phần của quá trình đổi mới giáo dục. Vì vậy, người giáo viên không thể đứng ngoài sự thay đổi đó. Chúng ta cần chủ động tìm hiểu những phương pháp, công cụ mới và mạnh dạn thay đổi những cách làm chưa còn phù hợp.

Điều đó cũng nhắc nhở tôi phải tự học nhiều hơn. Bởi công nghệ thay đổi rất nhanh. Một công cụ hôm nay còn mới nhưng ngày mai có thể đã có phiên bản khác. Vì vậy, người giáo viên cần duy trì thói quen tự học, tự tìm hiểu và cập nhật kiến thức. Quan trọng không phải là biết thật nhiều công cụ mà là biết lựa chọn công cụ phù hợp với môn học, với nội dung bài dạy và với khả năng của học sinh. Trong thời đại trí tuệ nhân tạo, người thầy càng cần biết kiểm chứng thông tin và sử dụng công nghệ một cách có trách nhiệm.

Tôi luôn tự nhắc mình: “Mọi sự đổi mới trong dạy học cuối cùng đều phải hướng đến học sinh”. Công nghệ chỉ có ý nghĩa khi giúp các em được học tập tích cực hơn, được tìm tòi, khám phá, hợp tác, thực hành và tự mình giải quyết vấn đề. Thay vì để học sinh chỉ ngồi nghe và tiếp nhận kiến thức, giáo viên cần tạo ra những tình huống để các em được suy nghĩ, được nói, được làm và được thể hiện khả năng của mình.

Công nghệ càng phát triển thì trách nhiệm của người thầy càng lớn. Học sinh ngày càng được tiếp cận với công nghệ từ sớm. Các em có thể tìm được nhiều điều từ Internet, nhưng

không phải thông tin nào cũng chính xác và phù hợp. Vì vậy, giáo viên cần làm gương trong việc sử dụng công nghệ; hướng dẫn học sinh bảo vệ thông tin cá nhân, nhận biết thông tin sai lệch, tôn trọng bản quyền và có cách ứng xử phù hợp trên môi trường mạng. Đặc biệt, việc sử dụng trí tuệ nhân tạo cần có sự kiểm soát của con người và luôn hướng đến mục tiêu giáo dục.

Kết luận

Chuyển đổi số và đổi mới sáng tạo đang mở ra những cơ hội mới cho giáo dục. Nhưng để những cơ hội ấy trở thành kết quả thực tế, yếu tố quyết định vẫn là con người, trước hết là đội ngũ nhà giáo. Tôi cho rằng người giáo viên trong thời đại mới không chỉ cần vững chuyên môn mà còn phải có tinh thần học hỏi, dám thay đổi và biết sử dụng công nghệ một cách phù hợp. Mỗi công cụ chỉ thực sự có ý nghĩa khi giúp học sinh học tốt hơn, tiến bộ hơn và tự tin hơn.

Câu chuyện của cô giáo Lê Thị Hương là một minh chứng đáng trân trọng. Từ sự chủ động học hỏi và mạnh dạn đổi mới của người thầy, học sinh có thêm cơ hội khám phá, sáng tạo và bước ra những sân chơi rộng lớn hơn. Và có lẽ, đổi mới giáo dục không bắt đầu từ những điều quá xa vời. Khi người thầy sẵn sàng bước đi cùng công nghệ nhưng không quên giá trị cốt lõi của giáo dục, mỗi lớp học sẽ có thêm cơ hội trở thành nơi nuôi dưỡng tri thức, năng lực và khát vọng vươn lên của học sinh.